

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Kur ir kaip>Kaip kreiptis į teismą?**Kaip kreiptis į teismą?**

Liuksemburgas

1 Ar turiu kreiptis į teismą, ar yra alternatyvų?

Tarpininkavimas – tai alternatyvi ginčų sprendimo procedūra, kurią taikant galima išvengti būtinybės kreiptis į teismą.

2 Ar nustatytas ieškinio senaties terminas?

Ieškinio teismui pareiškimo terminai skiriasi, atsižvelgiant į konkrečią bylą.

3 Ar turėčiau kreiptis į šios valstybės narės teismą?

Žr. „Kurios šalies teismas kompetentingas? – Liuksemburgas“.

4 Jei taip, į kokį šios valstybės narės teismą turėčiau kreiptis – pagal savo arba atsakovo gyvenamąją vietą ar pagal kitus bylos teisingumo kriterijus?

Žr. „Kurios šalies teismas kompetentingas? – Liuksemburgas“.

5 Į kokį šios valstybės narės teismą turėčiau kreiptis, atsižvelgiant į ieškinio pobūdį ir ginčijamos sumos dydį?

Žr. „Kurios šalies teismas kompetentingas? – Liuksemburgas“.

6 Ar galiu pareikšti ieškinį teismui pats, ar turiu kreiptis į tarpininką – advokatą?

Atsakymas priklauso nuo reikalavimo sumos ir dalyko.

Apskritai taikomos toliau nurodytos taisyklės, nors teisės aktuose nustatytos konkrečios išimties:

jeigu reikalavimo suma neviršija 15 000 EUR, bylą paprastai nagrinėja taikos teisėjas (pranc. *juge de paix*). Šiuose teismuose galima dalyvauti asmeniškai arba per advokatą ar kitą asmenį, kuriam suteikti specialūs įgaliojimai (pranc. *mandat*).

Jeigu reikalavimo suma viršija 15 000 EUR, bylą paprastai nagrinėja apylinkės teismas (pranc. *tribunal d'arrondissement*). Šiame teisme privaloma būti atstovaujama advokato (pranc. *avocat à la cour*), išskyrus atvejus, kai pateikiamas prašymas dėl laikinųjų priemonių (pranc. *actions en référé*), pareiškiamas ieškinytis pagal komercinę teisę, kurį nagrinėjant ieškovui gali padėti ar atstovauti kitas asmuo arba jis gali dalyvauti asmeniškai, ir ieškinytis, kurį nagrinėja šeimos bylų teismas (pranc. *juge aux affaires familiales*) (išskyrus ieškinius dėl santuokos nutraukimo). Apeliaciniame teisme (pranc. *Cour d'appel*), kuris yra Aukščiausiojo Teisingumo Teismo (pranc. *Cour supérieure de justice*) dalis, jums turi atstovauti advokatas.

Kai kuriais atvejais taikos teisėjai turi jurisdikciją net ir tais atvejais, jeigu bylinėjama dėl didesnės nei 15 000 EUR sumos; tai yra ir nuomininko bei nuomotojo tarpusavio ginčai, prašymai dėl išlaikymo (pranc. *pensions alimentaires*), išskyrus atvejus, kai jie susiję su prašymu dėl santuokos nutraukimo ar separacijos. Ieškinytis taikos teisme paprastai pareiškiamas antstoliui (pranc. *huissier de justice*) įteikus šaukimą (pranc. *citation*) kitai šaliai. Šaukimas turi atitikti tam tikrus formalius reikalavimus, visų pirma skirtus užtikrinti, kad būtų paisoma teisės į gynybą. Kai kuriais atvejais šalis gali pačios pareikšti ieškinį, nesikreipdamos į antstolį, pateikdamos rašytinį pareiškimą (pranc. *requête*) taikos teisėjui (tai yra supaprastinta tvarka, kainuojanti pigiau nei kreipiantis į apylinkės teismą). Bet kuriuo atveju teisme galite dalyvauti asmeniškai arba būti atstovaujamas advokato ar kito asmens, kuriam suteikėte specialų įgaliojimą (pranc. *mandat*).

7 Kur konkrečiai turiu kreiptis dėl ieškinio pareiškimo – į teismo priimamąjį, teismo sekretoriatą ar kitą administracinį padalinį?

Atsakymas priklauso nuo to, kuriai iš minėtų kategorijų priskiriama jūsų byla.

Jeigu reikalavimo suma neviršija 15 000 EUR, galite kreiptis į jurisdikciją turintį taikos teismą tiesiogiai rašytiniu pareiškimu (pranc. *requête*) arba netiesiogiai, kai antstolis įteikia šaukimą (pranc. *citation*). Praktiškai savo pareiškimą turite pateikti teismo tarnautojui (pranc. *greffier en chef*).

Jeigu reikalavimo suma viršija 15 000 EUR, paprastai teks kreiptis į advokatą, o pastarasis pasirūpins, kad antstolis įteiktų šaukimą (pranc. *assignation*) priešingai šaliai savo kliento vardu. Advokatas pateiks ieškinį kompetentingam apylinkės teismui arba Aukščiausiam Teisingumo Teismui.

8 Kuria kalba galiu pareikšti ieškinį? Ar galiu ieškinį pareikšti žodžiu, ar jį būtina teikti raštu? Ar galiu siųsti ieškinį faksu arba elektroniniu paštu?

Gali būti vartojama prancūzų, vokiečių arba liuksemburgiečių kalba, nors tam tikrų rūšių byloms taikomos specialios nuostatos.

Byla iškeliamą įteikiant šaukimą (pranc. *citation* arba *assignation*), išskyrus atvejus, kai teismui galima pateikti paprastą pareiškimą (pranc. *requête*). Išskyrus kelias retas išimtis, taikomas tam tikroms taikos teisėjų nagrinėjamos byloms, pareiškimai teismui turi būti paduodami raštu. Faksu ar e. paštu siunčiami dokumentai nepriimami.

9 Ar yra nustatytos specialios ieškinio pareiškimo formos, o jeigu jų nėra, kaip turiu išdėstyti ieškinį? Koks turi būti ieškinio turinys?

Kai kuriais konkrečiais atvejais (pvz., kai pateikiamas prašymas išduoti įsakymą sumokėti nesumokėtas sumas arba apmokėti neapmokėtas sąskaitas), gali būti pildomos tam tikros formos. Paprastai į šaukimus į taikos teismą, pareiškimus ir šaukimus atvykti į apylinkės teismą ir apeliacinius skundus aukštesnės instancijos teismams turi būti įtraukiama tam tikra informacija ir jie turi būti specialios formos, nes kitaip bus pripažinti negaliojančiais. Šiuo tikslu iš anksto paruoštų formų nėra.

Kai kurios pareiškimų formos parengtos pagal Bendrijos teisės aktus. Tarp jų yra prašymai dėl Europos mokėjimo įsakymo pagal Reglamentą (EB) Nr. 1896/2006 ir prašymai pagal Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą pagal Reglamentą (EB) Nr. 861/2007.

10 Ar reikia mokėti teismo mokesčių? Jeigu taip, kada? Ar turiu mokėti advokatai nuo pat ieškinio pareiškimo?

Paprastai teismo mokesčiai mokami tada, kai ieškinytis baigiamas nagrinėti. Teismas gali įpareigoti bylą pralaimėjusią šalį atlyginti bylą laimėjusiai šaliai procesinius nuostolius (pranc. *indemnité de procédure*), jeigu teismas nusprendžia, kad būtų neteisinga, jeigu bylą laimėjusiai šaliai tektų padengti visas patirtas išlaidas ir mokesčius. Teismas taip pat gali įpareigoti vieną ar kelias bylos šalis sumokėti užstatą arba avansą (pvz., jeigu teismas prašo eksperto pateikti išvadą).

Dėl advokatai mokėtino atlyginimo klientai ir advokatai tariasi tarpusavyje. Praktiškai yra įprasta sumokėti advokatai avansą.

11 Ar galiu gauti nemokamą teisinę pagalbą?

Žr. „Teisinė pagalba – Liuksemburgas“.

12 Nuo kurio momento mano ieškinytis laikomas oficialiai pareikštu? Ar institucijos praneš, ar mano ieškinytis pareikštas tinkamai?

Ieškovai, kurie atstovauja patys sau, jeigu tai leidžiama pagal teisės aktus, gaus atsakymą iš teismo.

Jeigu bylą savo kliento vardu veda advokatas, teismas pateiks atsakymą advokatai kaip teisėtam kliento atstovui. Advokatas gali pateikti klientui išsamią informaciją apie įvykių grafiką, jeigu jie yra žinomi ar numatomi.

13 Ar gausiu išsamią informaciją apie bylos tvarkaraštį (pvz., kada atvykti į bylos svarstymą)?

Žr. atsakymą į pirmesnę klausimą.

Rašytiniame procese laikas, skirtas šaukimui į teismą užregistruoti, paprastai yra nustatytas teisės aktuose; teismas taip pat gali nustatyti terminus visų pirma kiekvienos šalies ar trečiojo asmens išklausymui asmeniškai. Teisės aktuose nustatyti terminai skiriasi atsižvelgiant į teismą ir tai, ar atsakovas gyvena Liuksemburge, ar užsienyje. Jeigu rengiama žodinė proceso dalis, paprastai ieškovas turi nurodyti atsakovui tikslią datą, kada atvykti į teismą.

Susijusios nuorodos

<http://www.legilux.lu/>

Paskutinis naujinimas: 07/03/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.